

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Εσωτερικών

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & Τ.Α.

Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Α' ΒΑΘΜΟΥ

«Μετακίνηση αιρετών των Δήμων εντός και εκτός της χώρας»

Αριθμός Εγκυκλίου: 648

ΑΠ: 69738/ 24-9-2021

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	2
α. Απόφαση Μετακίνησης Αιρετών Δήμου	3
β. Απόφαση Καθορισμού Ανώτατου Ορίου Μετακίνησης Αιρετών Δήμων	4
γ. Απόφαση Υπέρβασης του Ανώτατου Ορίου Μετακίνησης Αιρετών Δήμων	4
δ. Εκτός έδρας μετακίνηση στο εσωτερικό της χώρας ή στο εξωτερικό για χώρες εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης	5
ε. Εκτός έδρας μετακίνηση στο εξωτερικό για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης	5
Παράρτημα - Νομοθεσία.....	8
v. 3463/2006	8
«Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114)	8
v. 3469/2006	8
«Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131)	8
v. 3852/2010	9
«Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.» (Α' 87)	9
v. 3861/2010	9
«Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο.....	9
"Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις» (Α' 112).....	9

Εισαγωγή

Οι δήμοι, ως κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ασκούν αρμοδιότητες που άπτονται των τοπικών υποθέσεων, καθώς και κρατικές αρμοδιότητες που τους έχουν απονεμηθεί από τον κοινό νομοθέτη, εντός των ορίων της εδαφικής τους περιφέρειας. Η αποτελεσματική άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων απαιτεί, συχνά, τη μετακίνηση των αιρετών εκπροσώπων των δήμων.

Με την παρούσα εγκύκλιο, διευκρινίζεται η διαδικασία που απαιτείται για τη μετακίνηση των αιρετών των δήμων, για την εκτέλεση υπηρεσίας, χωρίς να υπεισέρχεται σε θέματα οικονομικής διαχείρισης.

Στην έννοια της «εκτέλεσης υπηρεσίας» περιλαμβάνεται η μετακίνηση για συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια ή σεμινάρια¹, υπό την προϋπόθεση ότι το αντικείμενό τους εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων του δήμου και του μετακινούμενου αιρετού.² Συνεπώς, εφιστάται η προσοχή αναφορικά με την, κατά περίπτωση, έγκριση σχετικών αιτημάτων.

Επισημαίνεται ότι η δυνατότητα μετακίνησης αιρετών που ρητά προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία αφορά σε δημάρχους, αντιδημάρχους και δημοτικούς συμβούλους³. Ως εκ τούτου, δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής του συνόλου της νομοθεσίας και των οδηγιών που περιλαμβάνονται στην παρούσα για αιρετούς συμβούλους κοινοτήτων ή προέδρους κοινοτήτων.

Για τη μετακίνηση των αιρετών δήμων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων:

- 140, παρ. 1 και 2 του ν. 3463/2006 «Κύρωση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114),
- 72, παρ. 1, περίπτ. ια' και 75, παρ. 12 του ν. 3852/ 2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87),
- 2, 3 και 4 του ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις.» (Α' 112),
- 18, παρ. 15 του ν. 4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ.» (Α' 85),
- 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 2 της υποπαραγράφου Δ9 του ν. 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης.» (Α' 94)⁴
- 5, παρ. 2, περίπτ. θ' του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131),

οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

α. Απόφαση Μετακίνησης Αιρετών Δήμου

Οι αποφάσεις μετακίνησης πρέπει κατ' αρχάς να είναι γραπτές, να εκδίδονται πριν από την ημερομηνία αναχώρησης του αιρετού για κάθε μετακίνηση, χωρίς να αναφέρονται σε αυτές μετακινήσεις που δεν σχετίζονται μεταξύ τους και να περιλαμβάνουν απαραίτητα τα εξής στοιχεία:

α. ονοματεπώνυμο και ιδιότητα του μετακινούμενου,

β. ημερομηνία αναχώρησης και επιστροφής,

γ. ημερομηνία έναρξης και λήξης των εργασιών,

δ. αριθμό των ημερών και των διανυκτερεύσεων,

ε. πλήρη και σαφή αιτιολογία της μετακίνησης,

στ. τον τόπο και το μέσο της μετακίνησης,

¹ Άρθρο 2, παρ. 1 του ν. 4336/ 2015.

² Ε.Σ. 177/2008, 179/2014 & 151/2018

³ Άρθρα 140, παρ. 1 του ν. 3463/ 2006 και 72, παρ. 1, περίπτ. ια' του ν. 3852/ 2010.

⁴ Όπως οι διατάξεις αυτές ερμηνεύτηκαν διοικητικά με την εγκύκλιο υπ' αριθμ. οικ. 2/74450/ΔΕΠ/24.11.2015 (Α.Δ.Α.: ΩΨΘΩΗ- ΓΑ2) του Υπουργείου Οικονομικών.

ζ. το ποσό της δαπάνης και την αντίστοιχη απόφαση ανάληψη υποχρέωσης για τη συγκεκριμένη μετακίνηση,

η. κάθε άλλο στοιχείο που απαιτείται και ορίζεται ρητά από τις διατάξεις του ν. 4336/ 2015.

Η απόφαση μετακίνησης (νομική δέσμευση) εκδίδεται από την Οικονομική Επιτροπή του δήμου⁵, και αναρτάται στο πρόγραμμα «Διαύγεια»⁶. Συνεπώς, εφιστάται η προσοχή για την αμελλητί ανάρτηση της προαναφερόμενης απόφασης στο πρόγραμμα Διαύγεια, δεδομένου ότι η ανάρτηση αποτελεί προϋπόθεση της έναρξης ισχύος της.

β. Απόφαση Καθορισμού Ανώτατου Ορίου Μετακίνησης Αιρετών Δήμων

Το ανώτατο χρονικό όριο μετακίνησης αιρετών δήμων για εκτέλεση υπηρεσίας, εκτός έδρας⁷, ορίζεται με απόφαση του χωρικά αρμόδιου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες ανά έτος και κατηγορία δικαιούχων. Στο βαθμό που εκδίδεται ανά κατηγορία δικαιούχων (δήμαρχος, αντιδήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος), έχει κανονιστικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.⁸

Στο ανώτατο αυτό χρονικό όριο αυτό περιλαμβάνονται όλες οι ημέρες για μετακίνηση στο εσωτερικό και το εξωτερικό, για εκτέλεση υπηρεσίας αλλά και για συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες κ.λπ. Επιπρόσθετα, λαμβάνονται υπόψη όλες οι εκτός έδρας ημέρες μετακίνησης, ανεξαρτήτως της διανυκτέρευσης ή μη του αιρετού εκτός της έδρας του, εφόσον αφορούν σε μετακίνηση, εκτός έδρας, άνω των 50 χιλιομέτρων, η οποία, ακόμα και στην περίπτωση της αυθημερόν επιστροφής, υπολογίζεται ως πλήρης ημέρα και συνυπολογίζεται στο συνολικό αριθμό.⁹

Για τον υπολογισμό των χιλιομετρικών αποστάσεων, εφαρμόζεται η απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών αριθ. [ΔΟΥ/ο/1860/ 31.4.2017 \(Β' 1638\)](#). Το παραγόμενο «έντυπο/ ψηφιακό έγγραφο υπολογισμού χιλιομετρικής απόστασης», που προκύπτει από το Διαδραστικό Εργαλείο Υπολογισμού Χιλιομετρικών Αποστάσεων, που θεσμοθετήθηκε με την προαναφερόμενη Υ.Α., κασιχύει έναντι οποιασδήποτε άλλης σχετικής βεβαίωσης χιλιομετρικών αποστάσεων που εκδίδεται από διάφορους άλλους σχετικούς φορείς.¹⁰

γ. Απόφαση Υπέρβασης του Ανώτατου Ορίου Μετακίνησης Αιρετών Δήμων

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, παρέχεται η δυνατότητα υπέρβασης του ορίου που θεσμοθετείται με την προαναφερόμενη απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα υπέρβασης:

α) μέχρι τριάντα (30) ημέρες επιπρόσθετα ετησίως συνολικά, για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων, όπως είναι οι θεομηνίες, οι πυρκαγιές, οι επιδημίες ή η κήρυξη συγκεκριμένης περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης,

⁵ Άρθρο 72 παρ 1 περ. ια' του ν. 3852/2010.

⁶ Άρθρα 75, παρ. 12, 97, παρ. 6 και 2, παρ. 4, περίπτ. 22 των ν. 3852/2010, 3463/2006 και 3861/2010, αντίστοιχα.

⁷ Όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1 περίπτ. 9 του άρθρου 2 της υποπαραγράφου Δ9 του ν. 4336/2015.

⁸ Άρθρο 5, παρ. 2θ του ν. 3469/ 2006.

⁹ Εγκύκλιος υπ' αριθμ. οικ. 2/74450/ΔΕΠ/ 24.11.2015 (Α.Δ.Α.: ΩΨΘΩΗ-ΓΑ2) του Υπουργείου Οικονομικών.

¹⁰ Εγκύκλιος 10 Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών υπ' αριθ. πρωτ. ΔΝΣγ/οικ.41648/7-6-2017, Α.Δ.Α.: 7ΚΚ1465ΧΘΞ -ΨΤΡ.

β) μέχρι είκοσι (20) ημέρες επιπρόσθετα ετησίως συνολικά, για έκτακτες υπηρεσιακές ανάγκες. Με την απόφαση, προσδιορίζονται οι κατηγορίες δικαιούχων και τα συγκεκριμένα υπηρεσιακά καθήκοντα που αφορά η υπέρβαση, καθώς και ο αριθμός ημερών αυτής μέχρι του ανωτέρω αριθμού ημερών.

Οι προαναφερόμενες αποφάσεις εκδίδονται μετά την εξάντληση του ανώτατου ορίου που προσδιορίζονται με την απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με δυνατότητα αναδρομικής ισχύος δύο (2) μηνών.

Συνεπώς, εφιστάται η προσοχή, ώστε τυχόν σχετικά αιτήματα να υποβάλλονται, έγκαιρα στο Υπουργείο Εσωτερικών, δεδομένου ότι η προθεσμία των δύο μηνών από την πραγματοποίηση της μετακίνησης έχει αποκλειστικό χαρακτήρα για την έκδοση της απόφασης και μετά την πάροδό της δεν είναι δυνατή η αναγνώριση της δαπάνης για τέτοιου είδους μετακινήσεις.

Περαιτέρω, παρέχεται η δυνατότητα, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, να καθορίζονται οι μέρες μετακίνησης εκτός έδρας μέχρι εξήντα (60) ημέρες ετησίως συνολικά, επιπροσθέτως των καθοριζομένων με την απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης που αναφέρθηκε στην ενότητα «β», για τις μετακινήσεις εκτός έδρας των δημάρχων, και των αιρετών που συμμετέχουν στα πάσης φύσεως συλλογικά όργανα των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος.¹¹

δ. Εκτός έδρας μετακίνηση στο εσωτερικό της χώρας ή στο εξωτερικό για χώρες εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η εκτός έδρας μετακίνηση στο εσωτερικό της χώρας ή στο εξωτερικό για χώρες εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης¹², πραγματοποιείται, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα «α» μετά από απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του δήμου¹³. Με την απόφασή της, η Οικονομική Επιτροπή αποφαινεται για το εάν η μετακίνηση του αιρετού γίνεται για εκτέλεση υπηρεσίας και αν η υπηρεσία εμπίπτει στις αρμοδιότητες του δήμου.

ε. Εκτός έδρας μετακίνηση στο εξωτερικό για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης

Για τις εκτός έδρας μετακινήσεις αιρετών στο εξωτερικό για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται, επιπλέον της απόφασης που εκδίδεται από την οικονομική επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφηκε στις ενότητες «α» και «δ», έγκριση μετακίνησης από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.¹⁴

Η έγκριση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, απαιτείται και για τη μετακίνηση αιρετών σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο των διεθνών συνεργασιών και της συμμετοχής

¹¹ Άρθρο 3, παρ. 10 του ν. 4336/2015, όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 4674/2020.

¹² Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου στις 31-1-2020, είναι αλφαβητικά οι ακόλουθες: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Ολλανδία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φιλανδία.

¹³ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 140, παρ. 1 του ν. 3463/2006, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 72, παρ. 1, περίπτ. ια' του ν. 3852/2010 και 5 παρ. 18 του ν. 4623/2019.

¹⁴ Άρθρο 18 παρ. 15 του ν. 4071/2012, υπ' αριθ. πρωτ. 30802/20-5-2020 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας.

τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα, δεδομένου ότι δεν αρκεί (για την μετακίνηση) η απαιτούμενη σύμφωνη γνώμη που παρέχεται, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 219 παρ. 3 του ν. 3463/2006, από την τριμελή Επιτροπή του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 3345/2005 που λειτουργεί στο Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία αφορά «στην κρίση της συμβατότητας της δράσης που αναπτύσσουν οι ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, με τις εθνικές πολιτικές, την εθνική και κοινοτική νομοθεσία και σε σχέση με το εύρος των αρμοδιοτήτων τους».¹⁵

Η εγκριτική απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης δεν αναρτάται στο πρόγραμμα «Διαύγεια», δεδομένου ότι δεν προβλέπεται δημοσίευσή της στις κείμενες διατάξεις. Συνεπώς, ισχύει από την έκδοσή της, ήτοι την ημερομηνία υπογραφής της.

στ. Μετακίνηση εκτός έδρας αιρετών σε κατεπείγουσες περιπτώσεις

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος ή ο δημοτικός σύμβουλος, χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής για το εάν η μετακίνηση του αιρετού γίνεται για εκτέλεση υπηρεσίας (νομική δέσμευση).

Στις περιπτώσεις αυτές, η οικονομική επιτροπή, στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση της, οφείλει να εκδώσει απόφαση με την οποία αιτιολογείται η επείγουσα μετακίνηση.¹⁶

Λόγους επείγουσας μετακίνησης συνιστούν «έκτακτα γεγονότα που εκφεύγουν της συνήθους ροής των πραγμάτων και της αναμενόμενης εξέλιξης της προγραμματισμένης δραστηριότητας των Ο.Τ.Α.».¹⁷ Συνεπώς, δεν συνιστά επαρκή αιτιολογία η, συνήθως επικληθείσα, γενικόλογη αναφορά περί μετακίνησης αιρετού για συνάντηση με υπηρεσιακούς παράγοντες για θέματα που αφορούν στο δήμο.

ζ. Έλεγχος νομιμότητας

Οι αποφάσεις της οικονομικής επιτροπής, οι οποίες εκδίδονται κατά τη διαδικασία μετακίνησης των αιρετών των δήμων εκτός έδρας για υπηρεσιακούς λόγους, υπόκεινται στον έλεγχο νομιμότητας των άρθρων 226 και 227 του ν. 3852/2010.

---

¹⁵ Εγκύκλιος Υπουργείου Εσωτερικών αριθ. 44/ 2011, υπ' αριθ. πρωτ. 36847/10-8-2011, Α.Δ.Α.: 4ΑΜ7Ν-ΘΤ9.

¹⁶ Ε.Σ. 292/2016.

¹⁷ Ε.Σ. 179/2014.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση d.olo@ypes.gr.

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr>

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
2. Δήμοι της χώρας
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης

Παράρτημα - Νομοθεσία

ν. 3463/2006

«Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114)

Άρθρο 97 - Πρακτικά συνεδρίασης

«6. Τρεις (3) ημέρες μετά τη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου δημοσιεύεται πίνακας στον οποίο σημειώνονται τα θέματα που συζητήθηκαν, ο αριθμός των αποφάσεων και περίληψη του περιεχομένου τους. Ο πίνακας αυτός αναρτάται στο δημοτικό κατάστημα, εκτός αν άλλες διατάξεις προβλέπουν ειδικό τρόπο για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Οι κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου δημοσιεύονται ολόκληρες στο δημοτικό κατάστημα και οι ατομικές διοικητικές πράξεις τουλάχιστον σε περίληψη. Για τις δημοσιεύσεις συντάσσεται αποδεικτικό από δημοτικό υπάλληλο ή άλλο δημόσιο όργανο.»

Άρθρο 140 - Δαπάνες μετακίνησης - Αποζημιώσεις - Λοιπά έξοδα

«1. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι Κοινοτήτων και οι δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι μπορούν να μετακινούνται εκτός της έδρας του Δήμου ή της Κοινότητας για εκτέλεση υπηρεσίας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος ή ο πρόεδρος Κοινότητας, χωρίς προηγούμενη απόφαση του συμβουλίου. Στις περιπτώσεις αυτές το συμβούλιο αποφασίζει χωρίς καθυστέρηση αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι.»

ν. 3469/2006

«Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 5

Δημοσιευτέα ύλη

«2. Στην "Εφημερίδα της Κυβερνήσεως" δημοσιεύονται:

θ) οι κανονιστικού χαρακτήρα πράξεις του Πρωθυπουργού, του Υπουργικού Συμβουλίου, των Υπουργών, καθώς και οποιουδήποτε άλλου οργάνου της Διοίκησης, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 8 του νόμου αυτού και εφόσον η κείμενη νομοθεσία δεν προβλέπει άλλον ειδικότερο τρόπο δημοσίευσης,»

ν. 3852/2010

«Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.» (Α' 87)

Άρθρο 72 - Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμων

1. Η Οικονομική Επιτροπή είναι συλλογικό όργανο, αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες:

ια) Αποφασίζει για:

i. Τη μετακίνηση και την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, εκτός της έδρας του δήμου για εκτέλεση υπηρεσίας. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος ή μέλος του δημοτικού συμβουλίου χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Στις περιπτώσεις αυτές, η επιτροπή αποφασίζει στην αμέσως επόμενη συνεδρίασή της, αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι,

Άρθρο 75 - Λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

«12. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου.»

ν. 3861/2010

«Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις» (Α' 112)

Άρθρο 2 - Πεδίο εφαρμογής

«1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε νόμους, προεδρικά διατάγματα, αποφάσεις και πράξεις που εκδίδουν ο Πρωθυπουργός, το Υπουργικό Συμβούλιο και τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, οι Υπουργοί, Αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων και Περιφερειών, Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, τα όργανα διοίκησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, τα όργανα διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στον παρόντα νόμο, καθώς και τα όργανα των φορέων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. «Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται επίσης και σε πράξεις ή αποφάσεις που

εκδίδουν όργανα, στα οποία τα αναφερόμενα στην παράγραφο αυτή όργανα έχουν χορηγήσει εξουσιοδότηση προς υπογραφή ή έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητα, καθώς και οποιοδήποτε όργανο έχει από το νόμο την αρμοδιότητα έκδοσης πράξεων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.»

3. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως φορείς των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού νοούνται τα αιρετά όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α..

4. Στο διαδίκτυο αναρτώνται:

«**6α)** οι πράξεις της ανάληψης υποχρέωσης δαπάνης, της απόφασης έγκρισης δαπάνης και της οριστικοποίησης της πληρωμής που περιέχει το ακριβές ποσό που θα πληρωθεί για κάθε επιμέρους δαπάνη των φορέων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.»

22) ατομικές διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου.»

Άρθρο 3 - Υποχρεώσεις ανάρτησης στο διαδίκτυο

«**1.** Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναρτώνται αμελλητί στο Διαδίκτυο με μέριμνα του οργάνου που τις εξέδωσε. Οι νόμοι και τα προεδρικά διατάγματα αναρτώνται στο δικτυακό τόπο των αρμόδιων Υπουργείων που αυτά διατηρούν. Οι πράξεις του Πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου αναρτώνται στο δικτυακό τόπο του Γραφείου Πρωθυπουργού και της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης. Οι πράξεις των Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων και των οργάνων στα οποία έχει χορηγηθεί εξουσιοδότηση υπογραφής ή έχει μεταβιβαστεί αρμοδιότητα αναρτώνται στο δικτυακό τόπο του εκάστοτε Υπουργείου. Οι πράξεις των οργάνων διοίκησης των Ν.Π.Δ.Δ., των οργάνων διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των ανεξάρτητων και ρυθμιστικών αρχών και των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού αναρτώνται στους κατά περίπτωση οικείους δικτυακούς τόπους που αυτά διατηρούν.

2. Σε περίπτωση συναρμοδιότητας η πράξη αναρτάται με μέριμνα των συναρμοδίων σε όλους τους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους.

3. Οι νόμοι, τα προεδρικά διατάγματα και οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναρτώνται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η αναζήτηση πληροφοριών και να είναι ευχερώς προσβάσιμα στο μέσο χρήση.

4. Αν στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται η ανάρτηση περίληψης της πράξης ή απόφασης στο Διαδίκτυο αναρτάται η περίληψη αυτή.

5. Η μη ανάρτηση ή η μη έγκαιρη ανάρτηση στο διαδίκτυο των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που την εξέδωσε ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την ανάρτηση.

6. Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτομάτως από το ΚΗΜΔΗΣ.»

Άρθρο 4 - Ισχύς των πράξεων

«1. Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 2, όταν είναι κατά νόμο δημοσιευτές, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις του άρθρου 2 αναρτώνται στο διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο και ισχύουν από την ανάρτησή τους.»

v. 4071/2012

«Τοπική ανάπτυξη, αυτοδιοίκηση, αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ.» (Α' 85)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 18 - Ρύθμιση θεμάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

«15. Η έγκριση της μετακίνησης αιρετών και υπαλλήλων των δήμων σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης για υπηρεσιακούς λόγους αποτελεί αρμοδιότητα του γενικού γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Για τη μετακίνηση των αιρετών και υπαλλήλων των δήμων και των περιφερειών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για υπηρεσιακούς λόγους δεν απαιτείται η ως άνω έγκριση. Κάθε αντίθετη διάταξη παύει να ισχύει.»

v. 4336/2015

«Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης» (Α' 94)

ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Δ.9: ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ - ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α` - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - Άρθρο 1 Ορισμοί

«Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, οι πιο κάτω όροι έχουν την ακόλουθη έννοια:

1. Δαπάνες μετακίνησης: τα ποσά που αναγνωρίζει ο φορέας για: α. τα έξοδα κίνησης, β. τα έξοδα διανυκτέρευσης, γ. την ημερήσια αποζημίωση, δ. τα έξοδα εγκατάστασης και μεταφοράς οικοσκευής και ε. το επίδομα αλλοδαπής.

Από τις ρυθμίσεις των ανωτέρω εδαφίων εξαιρούνται οι συνοδοί ασφαλείας και τα μέλη της αποστολής που συνοδεύουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρωθυπουργό, στους οποίους δεν εφαρμόζεται το προβλεπόμενο στο εδάφιο α` της παρούσας ανώτατο όριο.

7. Έδρα: το κατάστημα της Υπηρεσίας, όπου υπηρετεί ο μετακινούμενος, ή η κατοικία του αν αυτή βρίσκεται πλησιέστερα στον τόπο προορισμού ή αν ο μετακινούμενος είναι ιδιώτης.

9. Εκτός έδρας μετακίνηση: η μετακίνηση πέραν των πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα του μετακινουμένου ή πέραν των είκοσι (20) ναυτικών μιλίων για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική Χώρα και αντίστροφα ή ανεξάρτητα από απόσταση για μετακίνηση από νησί σε νησί. Αν η μετακίνηση πραγματοποιείται και στην ηπειρωτική και στη νησιωτική Χώρα, η συνολική απόσταση από την έδρα του μετακινουμένου μέχρι τον τόπο προορισμού υπολογίζεται σε χιλιόμετρα.

11. Διαδοχική μετακίνηση: η μετάβαση διαδοχικά σε περισσότερες από μία περιοχές για εκτέλεση υπηρεσίας σε καθεμιά από αυτές.

15. Μέλη οικογένειας: ο σύζυγος, τα άγαμα τέκνα του μέχρι του δέκατου όγδοου (18ου) έτους της ηλικίας τους συμπληρωμένου ή μέχρι του εικοστού τέταρτου (24ου), εφόσον φοιτούν σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή σε Ι.Ε.Κ. δημόσια ή ιδιωτικά ή σε περίπτωση σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος με αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%).»

Άρθρο 2

«Πεδίο εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται οι μετακινούμενοι με οποιαδήποτε ιδιότητα, με εντολή φορέα του Δημοσίου, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. στ` του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α` 143), συμπεριλαμβανομένων των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (Α.Δ.Α.) με νομική προσωπικότητα, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α` και β` βαθμού, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (Ο.Κ.Α.) και των φορέων της περίπτωσης 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παρ. Γ` του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α` 222), στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, για εκτέλεση ή παροχή υπηρεσίας, ειδική αποστολή, για συμμετοχή σε ημερίδες, διημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαίδευση και μετεκπαίδευση, καθώς και οι μετατιθέμενοι, αποσπώμενοι ή τοποθετούμενοι.

3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να αντιμετωπίζουν με τον προσφορότερο και οικονομικότερο τρόπο την κάλυψη των πραγματικών αναγκών μετακίνησης.»

Άρθρο 3 - Ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας

«**1.** Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο αριθμός των επιτρεπόμενων κατ` έτος ημερών εκτός έδρας των μετακινούμενων προσώπων για οποιαδήποτε από τις αιτίες της παρ. 1 του άρθρου 2, ανάλογα με τον κλάδο, την κατηγορία, την ειδικότητα που ανήκουν ή την ιδιότητά τους και δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει, κατ` ανώτατο όριο, τις εξήντα (60). Το όριο αυτό δεν προσαυξάνεται στις περιπτώσεις ανάθεσης καθηκόντων άλλου κλάδου ή ειδικότητας ή σε περίπτωση μετακίνησης εκτός έδρας υπό άλλη ιδιότητα.

Με απόφαση του αρμόδιου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης (πρώην Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης) καθορίζονται τα θέματα του α` εδαφίου για τους αιρετούς, καθώς και τους υπαλλήλους που υπηρετούν στους Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, στα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αυτών.

Από τις ρυθμίσεις των ανωτέρω εδαφίων εξαιρούνται οι συνοδοί ασφαλείας και τα μέλη της αποστολής που συνοδεύουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρωθυπουργό, στους οποίους δεν εφαρμόζεται το προβλεπόμενο στο εδάφιο α` της παρούσας ανώτατο όριο.

2. Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών επιτρέπεται η υπέρβαση του ανωτάτου ορίου των ημερών εκτός έδρας:

α) για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων έκτακτων και απρόβλεπτων γεγονότων όπως είναι οι θεομηνίες, οι πυρκαγιές, οι επιδημίες ή η κήρυξη συγκεκριμένης περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, μέχρι τριάντα (30) ημέρες ετησίως,

β) για μετακινήσεις των μηχανικών για τις ανάγκες ελέγχου και επίβλεψης μελετών και έργων, των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών για τις ανάγκες των εν γένει ελέγχων, των γεωτεχνικών υπαλλήλων για τις ανάγκες εφαρμογής σχετικών προγραμμάτων και ελέγχων, των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και της Υπηρεσίας Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη) και του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, μέχρι τριάντα (30) ημέρες ετησίως και

γ) ειδικά για έκτακτες υπηρεσιακές ανάγκες, μέχρι είκοσι (20) ημέρες ετησίως.

Στην απόφαση αυτή προσδιορίζονται οι ειδικότητες και τα συγκεκριμένα υπηρεσιακά καθήκοντα που αφορά η υπέρβαση, καθώς και ο αριθμός ημερών αυτής μέχρι του ανωτέρω αριθμού ημερών. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής εκδίδονται μετά την εξάντληση του ανώτατου ορίου και με δυνατότητα αναδρομικής ισχύος δύο (2) μηνών.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, δύνανται να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ανωτέρω ορίων της παραγράφου 1, μέχρι εξήντα (60) ημέρες συνολικά για τις μετακινήσεις εκτός έδρας των δημάρχων, των περιφερειαρχών και των αιρετών που συμμετέχουν στα πάσης φύσεως συλλογικά όργανα των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος.»

Άρθρο 4 - Αποφάσεις μετακίνησης

«1. Οι αποφάσεις μετακίνησης για τους υπαλλήλους και λειτουργούς των Υπουργείων και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων εκδίδονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης (πρώην Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης) αντίστοιχα ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο. Για το προσωπικό των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται από τους Προέδρους αυτών ή το εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, ενώ για το προσωπικό των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και των δημοσίων επιχειρήσεων οι αποφάσεις εκδίδονται από το συλλογικό όργανο διοίκησης ή το εξουσιοδοτημένο από αυτό όργανο. Οι αποφάσεις μετακίνησης των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. δεύτερου βαθμού εκδίδονται από τον Περιφερειάρχη ή από το κατά το νόμο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο. Οι αποφάσεις μετακίνησης των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού εκδίδονται από τον Δήμαρχο ή από το κατά το νόμο εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο.

Οι αποφάσεις μετακίνησης για τους Διοικητές των Υ.Πε. εκδίδονται από τον Υπουργό Υγείας.

3. Οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι υπάρχει η σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό του οικείου φορέα και η βεβαίωση δέσμευσης αυτής κατά τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού.

4. Οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται πριν από την ημερομηνία αναχώρησης του μετακινούμενου, περιλαμβάνουν απαραίτητα το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητά του, τον κλάδο ή την ειδικότητα, την ημερομηνία αναχώρησης, έναρξης και λήξης των εργασιών και επιστροφής, τον αριθμό των ημερών και των διανυκτερεύσεων, την πλήρη και σαφή αιτιολογία της μετακίνησης, τον τόπο και το μέσο αυτής, το ποσό της εκτιμώμενης δαπάνης και την αντίστοιχη βεβαίωση δέσμευσης πίστωσης για τη συγκεκριμένη

μετακίνηση, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που απαιτείται και ορίζεται ρητά από τις διατάξεις του παρόντος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επείγουσας μετακίνησης με προφορική εντολή, παρέχεται και γραπτή έγκριση με έκδοση σχετικής απόφασης μετακίνησης, το αργότερο μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία επιστροφής του μετακινουμένου στην έδρα του.»